

https://doi.org/10.31516/2410-5333.061.08¹

УДК 477.43/.44+005.342:[930.251

О. М. Артеменкова

аспірант, спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», Київський національний університет культури і мистецтв, м. Київ, Україна

artemenko415@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-3226-9472>

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ГЕНЕАЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В АРХІВАХ УКРАЇНИ

Виконано аналіз теоретико-методологічних засад опанування інформаційних технологій як інструментарію генеалогічних досліджень в архівах України. Метою наукової розвідки є аналіз теоретичних та методологічних напрацювань провідних фахівців архівної справи України щодо інформаційного інструментарію підвищення ефективності здійснення генеалогічних досліджень. Проаналізовано стан застосування інформаційних технологій як елементу цифровізації архівного простору держави. У висновках розглянуто вплив інформатизації та цифровізації на розвиток вітчизняної архівної справи загалом і здійснення генеалогічних досліджень зокрема.

Ключові слова: архів, архівна справа, архівні документи, генеалогічне дослідження, інформація.

O. Artemenkova

PhD student, specialty 029 Information, Library and Archival Affairs, Kyiv National University of Culture and Arts, Kyiv, Ukraine

INFORMATION TOOLS OF GENEALOGICAL RESEARCH IN THE ARCHIVES OF UKRAINE

The problem statement. The introduction and widespread use of the latest technologies for storing and disseminating information, which significantly improves the quality and efficiency of archivists, provides the fastest access to the archives of ordinary citizens and researchers from around the world is an urgent task in archiving.

The purpose of the research is to analyze the theoretical developments of the leading specialists of archival affairs of Ukraine on the latest trends in the introduction of digitization tools in domestic archives in the context of genealogical research.

The methodology. The methodological basis of the study were general scientific principles (complexity, systematics and comprehensiveness of knowledge) and general scientific methods (analysis, synthesis, generalization). The leading role was played by source studies methods (critical, heuristic), the application of which made it possible to identify the information possibilities of sources and comprehensively process materials.

The results. Analysis of research on the formation, development and implementation of information technology as an effective tool in the archival

---

1 This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.

field in general and genealogical research in archives in particular, shows the significant achievements of domestic scientists in studying this issue. Thanks to the active development and introduction of information technology, new opportunities are emerging to learn about one's origins and history. It is information technology and general digitalization that enable the average Ukrainian to find all the information about their ancestors without leaving home 24/7.

The scientific novelty. Theoretical developments of the leading specialists of archival affairs of Ukraine on the latest trends in the introduction of digitization tools in domestic archives in the context of genealogical research are analyzed. We divided the total source base of the chosen research topic into three groups. The first group includes regulations on the archives of Ukraine; the Constitution of Ukraine; laws of Ukraine relating to archives; organizational and administrative documents in the field of record keeping and archiving. The second group includes scientific publications on certain topics in archival science and archival affairs, source studies: dissertations and dissertation abstracts; monographs; textbooks and manuals; scientific articles; materials of scientific, scientific-practical conferences; dictionaries, etc. The third group consisted of information resources in the field of genealogy.

Conclusions. The rapid introduction of information technology, the development of the electronic environment as an integral part of the innovative development of the state, encourages archival institutions to modernize while studying, mastering and adapting to the Ukrainian realities of world experience. The generally accepted guidelines of the information society are the introduction of computer and telecommunication technologies, the development of information interaction on this basis at all levels of communication (from international to regional), which will further lead to the formation of a single effective national information space.

Keywords: *archive, archival file, archival documents, genealogical research, information.*

Актуальність теми дослідження. Демократизація та розширення доступу до документів українських архівів зумовили підвищений попит на замовлення від фізичних та юридичних осіб щодо пошуку інформації генеалогічного спрямування, здійснення дослідження родоводів. Виконання генеалогічних запитів поступово стає одним із провідних напрямів діяльності архівів України, які зберігають унікальну джерельну базу.

З огляду на це, актуальним завданням архівної справи є впровадження та широке використання новітніх технологій зберігання й поширення інформації, що значно підвищує якість і ефективність праці архівістів, забезпечує якнайшвидший доступ до архівів як пересічних громадян, так і дослідників зі всього світу.

Повноцінне та системне вивчення наукового інструментарію генеалогічних досліджень, які є невіддільною частиною розвитку їх теоретико-методологічної бази, розуміння українським суспільством свого

коріння та ідентичності практично неможливе без найширшого використання сучасних здобутків архівознавства та джерелознавчих галузей знань. Без знання попередніх напрацювань щодо цієї надзвичайно важливої для розуміння процесу державотворення теми складно рухатися далі, розвиваючи та вдосконалюючи методики вивчення.

Архівна справа нині органічно вписується в загальну концепцію цифрової трансформації всієї соціокультурної та суспільно-політичної сфери України. Водночас фахівці наголошують, що створення цифрового формату роботи архівів має базуватися на єдиних галузевих стандартах і правилах щодо створення, зберігання, обліку, опису, використання цифрових копій задля забезпечення єдиного механізму взаємодії органів влади всіх рівнів.

Складнощі впровадження інформаційних технологій зумовлені специфікою роботи архівних установ та стрімкістю розвитку їх техніко-технологічного забезпечення, що потребує постійної модифікації, організації навчання персоналу, удосконалення законодавчої бази відповідно до рівня розвитку інформаційних технологій.

Постановка проблеми. Питання цифровізації архівних фондів, широкого застосування інформаційних технологій останніми роками набуло особливого значення у зв'язку з активними кроками держави щодо реалізації програми переведення роботи архівів у цифровий формат. Проблеми, які постали перед фахівцями галузі з утілення великих цифрових проєктів, стосуються як оцифрування самих архівних фондів, так і створення єдиної платформи з дистанційного користування архівними послугами. Нині занепокоєння у фахівців галузі викликає імплементація результатів цифровізації, надійність технологій збереження інформації та використання, оскільки юридично ці питання поки недостатньо підкріплені й опрацьовані на законодавчому рівні. Застосування інформаційних технологій та загальна цифровізація галузі — це процес, який передбачає взаємодію не лише архівів, а і з державними органами (міністерствами, відомствами, установами і організаціями), оскільки це тісно пов'язано із впровадженням нових механізмів передання документів на зберігання. Також це потребує широкомасштабного розгортання фінансування модернізації вітчизняної архівної справи. Саме тому чітке розуміння можливостей застосування інформаційних технологій як інструментарію архівних досліджень у контексті сучасних цифрових викликів є вельми необхідним для підвищення ефективності цифровізації архівної галузі.

Мета статті — визначити внесок провідних фахівців архівної справи України в розроблення теоретичних засад цифровізації вітчизняних архівів у контексті генеалогічних досліджень.

Виклад основного матеріалу дослідження. Нині дедалі гостріше постає питання залучення сучасних інформаційних технологій у сфері документаційного забезпечення управління. Особливої актуальності ця проблема набуває в архівній галузі, фахівці якої працюють з величезними масивами документів, які мають свою специфіку. Неминуче постає завдання ретельної систематизації, зберігання й контролю значних за обсягами масивів інформації, що неможливо без застосування сучасних інформаційних технологій. Необхідність упровадження цифровізації в архівний простір України зумовлено тенденціями, які характеризують сучасний стан галузі та управління архівними фондами.

Нині в українських архівах створено і відбувається поступове наповнення бази цифрових копій найзапитуваних дослідниками документів, удосконалюються та викладаються у доступ каталоги та описи фондів. Але цей процес відбувається поступово, адже за браком ресурсів (коштів, кваліфікованих співробітників, технічного і програмного забезпечення) архіви досить повільно оцифровують свої фонди. За оцінками провідних спеціалістів галузі, навіть за умови достатнього фінансування для повного оцифрування цих найзапитуваних джерел українських архівів знадобляться роки наполегливої праці, адже об'єми колосальні.

Наголосимо, що питання цифровізації особливо гостро постало під час карантинних обмежень у 2020–2021 рр., коли читальні зали архівів були зачинені для відвідувачів.

Нині у зв'язку з воєнною агресією російської федерації проти незалежної України постало питання щодо неминучості тотального запровадження інноваційних цифрових технологій в архівну справу. Як зазначає Ю. Легун, роботи у цій галузі проводяться у трьох напрямках:

1. Створення спеціалізованих баз даних із занесенням персональної інформації.
2. Розробка та впровадження спеціалізованого програмного забезпечення для формування баз даних, генеалогічних таблиць, родоводів.
3. Розповсюдження генеалогічної інформації через Інтернет та соціальні мережі.
4. Створення спеціалізованої онлайн-платформи для професійного спілкування та обміну досвідом дослідників сімейної історії (Легун, 2006).

Аналіз наукових досліджень щодо формування, розвитку та впровадження інформаційних технологій як дієвого інструментарію в архівній сфері загалом та генеалогічних дослідженнях в архівах зокрема свідчить про значні напрацювання вітчизняних науковців у вивченні цього питання. Численні дослідження фахівців свідчать також про значний інтерес пересічних українців до архівних документів щодо підтвердження свого родинного походження.

Енциклопедія сучасної України подає визначення терміна «генеалогія» (грец. *γενεαλογία* — родовід) як допоміжної історичної дисципліни, «яка вивчає походження окремих осіб чи родів та встановлює споріднені зв'язки між ними» (Войтович & Голда, 2006). Отже, генеалогія — це наука, яка вивчає окрему людину через історію її роду.

Увага науковців до інформаційного інструментарію у генеалогічних дослідженнях відповідає загальноосвітній тенденції до перенесення акценту на вивчення людини, родини, мікроспільноти як окремих суб'єктів історії. Генеалогія — це галузь історичних досліджень, яка виявляє інтерес до окремої особистості, певних обставин життя її родини. Саме дослідження родоводів окремих сімей і створює нові можливості для детальнішого вивчення певних історичних подій.

Таким чином, діяльність архівів як зберігачів цінної історико-культурної спадщини останніми роками, які ознаменувалися тотальною інформатизацією всіх соціально-економічних відносин в українському суспільстві, зазнає значних системних змін. Насамперед інформатизація торкається комплексу проблем, які пов'язані із забезпеченням якісного доступу до генеалогічних джерел, що стало предметом досліджень фахівців з архівознавства, документознавства та джерелознавства.

Проте безпосередньо досліджень, які б виявляли основні тенденції та особливості впровадження інформаційних технологій у діяльність архівних установ при проведенні фахівцями різноманітних генеалогічних пошуків, вкрай недостатньо, зважаючи на підвищену увагу до цієї проблематики. Завдяки активному розвитку та впровадженню інформаційних технологій у громадян з'являються нові можливості для пізнання свого походження та історії свого роду. Саме інформаційні технології та загальна цифровізація надають можливість пересічному українцю знайти всю інформацію про своїх пращурів не виходячи з дому в режимі 24/7.

Важливими матеріалами в опрацюванні досліджуваної теми стали монографії, підручники та посібники, окремі публікації науковців та фахівців-практиків, присвячені питанням архівної справи загалом і генеалогічних досліджень в архівознавстві зокрема.

Першим комплексним дослідженням в українській історіографії джерельної бази генеалогії селян окремого великого регіону (Подільської губернії) за великий історичний проміжок часу є докторська дисертація Ю. Легуна (Легун, 2006). Науковцем опрацьовано широке коло архівних збірок, що дозволило визначити методіку їхньої розробки та отримати оптимальні результати у справі укладання селянських родоводів. Також автором встановлено, що, попри значні матеріальні втрати та розפורошеність, в архівах України, російської федерації

та Республіки Польща досі зберігаються окремі групи джерел, які дозволяють реконструювати родоводи селян Поділля до кінця XVIII ст.

Інформаційний потенціал українських генеалогічних джерел вперше комплексно дослідила Н. Лобко у своїй кандидатській дисертації, присвяченій визначенню особливостей генеалогічних студій в історичних дослідженнях (Лобко, 2008). Також нею розроблено власну ефективну методику використання різних видів архівних джерел.

У монографії І. Матяш (Матяш, 2000) репрезентовано результати комплексного дослідження історії становлення й розвитку вітчизняного архівознавства та архівної освіти у період 1920–1930-х рр. Авторкою переконливо доведено, що саме у цей період відбулося становлення української архівної справи зі створенням Головного архівного управління, губернських архівних комісій та Центрального архіву революції, впорядкування вертикалі архівних структур, формування основних напрямів наукової роботи в архівній справі, започаткування архівної аспірантури, становлення системи підготовки кадрів для архівних установ тощо.

Вагоме місце в підготовці молодого покоління архівістів посідає підручник з архівознавства, підготовлений за редакцією Я. Калакури та І. Матяш (Архівознавство, 2002), який розкриває сучасне українське архівознавство як цілісну систему наукового знання та навчальної дисципліни; зосереджує увагу на ключових питаннях нормативного регулювання організації архівної справи; основних засадах діяльності Національного архівного фонду України; принципах організації архівної справи та державних архівних установ. Зазначимо, що окреме місце в підручнику відведено питанню здійснення експертизи цінності архівних документів, шляхам комплектування державних архівів, застосуванню сучасних інформаційних технологій в опрацюванні архівних фондів, напрямам науково-дослідної роботи в архівах України.

Важливим джерелом для нашого дослідження є підручник Б. Кормича «Інформаційна безпека: організаційно-правові основи» (Кормич, 2008), в якому вперше комплексно репрезентовано системний аналіз організаційно-правових засад формування та реалізації політики інформаційної безпеки держави у сучасних реаліях. Автором узагальнено теоретико-методологічну базу та практичний досвід створення ефективного механізму інформаційної безпеки, розроблено робочу модель інформаційної безпеки у суспільстві, проведено ґрунтовний аналіз вітчизняного і зарубіжного досвіду формування правової бази інформаційної безпеки, представлено специфіку змісту, форм та методів інформаційної безпеки на трьох рівнях: людина–суспільство–державна.

Вагомим джерелом для вивчення предмета нашого дослідження є навчальний посібник під редакцією О. Матвієнка та М. Цивіна «Основи інформаційного менеджменту» (Матвієнко & Цивін, 2005), у якому викладено концепцію менеджменту інформаційних систем та узагальнено функції й завдання менеджерів інформаційних систем. Авторами представлено методологію нового напрямку в галузі управління — менеджменту проєктів та сформульовано основні підходи до вибору програмного й апаратного забезпечення для системи «електронний офіс». Наголошено, що «впровадження інформаційних технологій створює підґрунтя для розвитку нової культури праці і одночасно призводить до стратегічної переорієнтації» (Матвієнко & Цивін, 2005, с. 5).

Саме ці вищевказані джерела закладають ґрунтовну теоретико-методологічну основу дослідження інформаційних технологій як інструментарію оптимізації генеалогічних досліджень в архівах України.

Більшість наукових статей, проаналізованих та взятих до уваги в ході нашого дослідження, була опублікована в фаховому виданні «Архіви України». Зокрема Н. Буценко розглянула проблематику створення цілісної системи організації та виявлення документальних свідчень про події 1932–1933 рр. та особливості складання архівних фондів меморіального спрямування (Буценко, 2008) та дослідила долю архівів окупованої частини Донецької області у 2014–2015 рр. (Буценко, 2016).

Особливості функціонування вебсайтів архівного спрямування для проведення генеалогічних досліджень ґрунтовно досліджено О. Артеменковою. Усього сьогодні в Україні функціонують вебсайти 9 центральних державних архівів, 4 науково-дослідних архівних установ та ін., електронні ресурси 24 областей, більше 400 районів, близько 1000 галузевих трудових архівів (Артеменкова, 2020).

Багато використаних наукових розробок архівістів охоплюють актуальні питання з історії створення та функціонування вітчизняної системи архівних установ. Зокрема, у 2000 р. науковцями Національної академії наук України спільно з фахівцями Державного комітету архівів України укладено ґрунтовний довідник (Архівні установи України, 2000), до якого включено відомості про державні центральні, обласні та галузеві архіви, найбільші рукописні підрозділи провідних бібліотек країни, академічних інститутів та закладів вищої освіти, що мають фонди постійного зберігання архівних документів. Описові статті містять короткі відомості про історію архівної установи, її реквізити, обсяги, склад та зміст фондів тощо.

У статті М. Ковтун висвітлено історію становлення і розвитку фахового журналу «Архіви України» від 1947 р. (започаткування) по 1991 р. (радянський період). Також досліджено особливості розвитку вітчизняної

архівної періодики у часи репресій проти українського народу в 30-х рр. XX ст. (Ковтун, 2009).

Складнощі нормативно-правового забезпечення архівної цифровізації, зумовлені специфікою інформаційного середовища, стрімкістю розвитку техніко-технологічного забезпечення, що нині потребують постійної модифікації та удосконалення законодавчої бази, ґрунтовно проаналізовано у публікації Д. Василенко і Л. Бутко (Василенко & Бутко, 2021). Авторами наголошено, що лише «реалізація міжнародних проєктів і співпраця з донорськими міжнародними організаціями надасть новий імпульс для розвитку української архівної справи» (Василенко & Бутко, 2021, с. 86).

Окремої уваги потребують наукові праці Н. Христової. Дослідниця висвітлює питання архівної евристики, її історії та напрямів розвитку у сучасних реаліях; проблеми організації раціонального доступу до первинних архівних ресурсів в історичному контексті, адекватного суспільним потребам; створення науково-методичних підвалин щодо розроблення новітніх систем пошуку архівної інформації через упровадження кодованого архівного опису (Христова, 2009).

«Генеалогічні записки» — періодичне видання Українського генеалогічного товариства (УГТ), яке було засновано у 1999 р. 8-ю науковою геральдичною конференцією (Львів). Видається з 2000 р. окремими випусками та поширюється серед членів УГТ, а також передається провідним бібліотекам України та генеалогічним товариствам за кордоном. Це є збірник матеріалів з проблем генеалогії, родознавства, просолографії, особової геральдики та сфрагістики. Видання складається з окремих тематичних блоків та є потужним інформаційним інструментарієм вітчизняних генеалогічних досліджень. Детальна інформація та зміст всіх випусків збірника подано на сайті УГТ (<http://uht.org.ua/ua/articles/genzapysky/>). Цифрові версії «Генеалогічних записок» вип. 9–14 розміщуються на сайті Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=juu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=PREF=&S21COLORTERMS=0&S21STR=genzap).

Важливе місце для нашого дослідження має науковий доробок К. Новохатського, який є співавтором підручника «Архівознавство» (1998–2002), міжархівних довідників «Государственные архивы Украинской ССР» (1988), «Архівні установи України» (2000), посібника «Нариси історії архівної справи в Україні» (2002). Дослідник свого часу ініціював та очолив роботу з розроблення першого в незалежній Україні словника архівної термінології «Архівістика» (1995–1998); є

співавтором та редактором «Основних правил роботи державних архівів України»; автором нормативно-методичних документів з архівної справи, статей з історії, архівознавства, архівного права, історичного краєзнавства тощо.

Наголосимо, що Костянтин Євгенович є співавтором Закону України «Про Національний архівний фонд і архівні установи» та одним з ініціаторів розроблення й упровадження автоматизованої інформаційної системи «Архівна та рукописна Україніка», тому саме його напрацювання є важливими для дослідження інформаційних технологій як інструментарію генеалогічних досліджень в українських архівних установах.

Вагомий внесок у розвиток архівної справи незалежної України зробив Г. Боряк — видатний український історик-архівіст, дослідник у галузі камеральної археографії. Вчений працює над оприлюдненням невідомих документів з історії української архівної справи; вивчає роль вітчизняних архівів у задоволенні суспільних потреб українського народу; досліджує проблеми та перспективи розвитку інформатизації архівної справи в Україні у перше десятиліття незалежності; опрацьовує питання інтеграції вітчизняних архівів та інформаційних систем; розглядає створення електронних архівів тощо.

Геннадій Володимирович є одним із провідних фахівців із вивчення основних тенденцій інформатизації архівної діяльності сучасних архівних установ України, зокрема, концепції формування баз даних, методики укладання електронних довідників та упорядкування цифрових зображень документів із залученням передового досвіду з надання архівних послуг у е-форматі провідними архівними установами світу. Тому у контексті нашого дослідження наукові напрацювання Г. Боряка є надзвичайно актуальними.

У контексті дослідження проблем застосування новітнього інструментарію при здійсненні генеалогічних розвідок важливими є напрацювання А. Кисельової, якою вивчено види архівних ресурсів, основні критерії їхньої класифікації та особливості типологічного складу фондів українських архівів, концептуальні засади презентації архівних ресурсів провідних державних архівів України у мережі Інтернет. Дослідницею доведено, що потенціал Інтернет-мережі для надання інформаційних послуг українськими архівними установами використовується поки недостатньо, тому нагальною потребою є цифровізація всіх процесів та розвиток ретроспективних повнотекстових архівних ресурсів. Крім того, авторкою запропоновано логічну модель сайту для розміщення як приватних, так і державних архівних інформаційних ресурсів, введення послуги електронного обслуговування в режимі реального часу.

Вагомим у нашому дослідженні є науковий доробок стосовно висвітлення стану розбудови регіональних та відомчих архівних установ. Зокрема, публікації М. Григорука (особливості діяльності Державного архіву Рівненської області), Г. Желнової (комплектування Миколаївського міського архіву), В. Жукі Т. Ткаченко (особливості комплектування Полтавського обласного державного архіву), Н. Платонові (сучасні методики презентації у Державному архіві Міністерства внутрішніх справ України), М. Шимченко (специфіка Державного архіву Житомирської області), Л. Юдіна (створення «Слобожанських родоводів» у Державному архіві Харківської області) тощо.

Важливим джерелом для нашого дослідження є термінологічний словник «Архівістика» (*Архівістика. Термінологічний словник, 1998*), який став першою спробою колективу новоствореного у 1994 р. Українського державного науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства систематизувати напрацьовану термінологічну базу з архівістики. Саме цей словник став базовим для подальшого розвитку сучасної термінології в українському архівному термінознавстві.

Висновки. Здійснене дослідження сприяє логічному висновку, що виявлений інформаційний інструментарій дозволяє підвищити ефективність комплексного вивчення генеалогічних досліджень в архівах України, а це в подальшому призведе до популяризації серед українців пізнання свого коріння та утвердження української нації на світовій арені.

Сучасні вітчизняні генеалогічні дослідження базуються цілком на персональних даних — згадках імен, прізвищ, дат життя, місця проживання, членів родинного кола. Інформаційні джерела з цими відомостями слугують основою для історичних досліджень не тільки з генеалогії, але й соціально-економічних відносин, біографістики, етнографії, соціології, демографії та багатьох інших галузей знань. Таким чином, вивчення інформаційного інструментарію генеалогічних досліджень в українських архівних установах має міждисциплінарне значення, а вивчення джерельної бази надає цінний матеріал для багатьох суміжних галузей історичної науки.

Період соціальних трансформацій унеможлиблює успішний суспільний розвиток без взаємообміну та взаємозбагачення ідеями й інформацією. Стрімке впровадження інформаційних технологій, розбудова цифрового середовища як невід'ємного складника інноваційного розвитку держави спонукає архівні установи до модернізації одночасно з вивченням, освоєнням та адаптацією до українських реалій світового досвіду. Загально визнані орієнтири інформаційного суспільства — впровадження комп'ютерних і телекомунікаційних технологій, розвиток на цій основі інформаційної взаємодії на всіх рівнях комунікації (від

міжнародної до регіональної), що у подальшому призведе до формування єдиного ефективного національного інформаційного простору.

Наголосимо, що сучасні наукові напрацювання корелюються з оновленням державної програми цифровізації щодо управління архівною справою, що у подальшому виведе архівну галузь України на новий рівень розвитку, зумовлений широким запровадженням інформаційних технологій в усіх виробничих процесах. Отже, сьогодні необхідно активізувати розвиток інформаційного інструментарію генеалогічних досліджень в архівах України.

Список посилань

- Артеменкова, О. М. (2020). Веб-сайти архівного спрямування у проведенні генеалогічних досліджень. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*, 2, 63–69. <https://doi.org/10.32461/2409-9805.2.2021.238784>.
- Архівістика*. Термінологічний словник (1998). Новохатський, К. Є., Селіверстова, К. Т. та ін.
- Архіви установи України: Довідник* (2000). Алтухова, О. І., Андросов, С. І., Анохіна, Л. С. та ін. Державний комітет архівів України, Мін-во культури і мистецтв України; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського НАН України.
- Архівознавство: підручник* (2002). Калакура, Я., & Матяш, І. Видавничий дім «КМ Академія».
- Буценко, Н. Д. (2016). Доля архівних установ Донецької області в 2014–2015 роках: виклики часу. *Архіви України*, 5–6, 197–215. http://nbuv.gov.ua/UJRN/ay_2016_5-6_17.
- Буценко, Н. Д. (2008). Організація виявлення працівниками державних архівів документів про Голодомор 1932–1933 рр. та складання реєстрів фондів меморіального характеру. *Архіви України*, 5–6, 12–16. [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ay_2008_5-6\(262\)_2](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ay_2008_5-6(262)_2).
- Василенко, Д. П., & Бутко, Л. В. (2021). Нормативно-правове регулювання процесу цифровізації українського архівного простору. *Вісник ХДАК, Вип. 60*, 79–88. <file:///C:/Users/user/Downloads/14837-7543-PB.pdf>.
- Войтович, Л. В., & Голда, Д. М. (2006). Генеалогія. *Енциклопедія сучасної України*. https://esu.com.ua/search_articles.php?id=29038.
- Ковтун, М. (2009). Питання архівознавства на сторінках журналу «Архіви України». *Студії з архівної справи та документознавства, Т. 17*, 82–87. http://nbuv.gov.ua/UJRN/sasd_2009_17_15.
- Кормич, Б. А. (2008). *Інформаційна безпека: організаційно-правові основи*: навч. посіб. Кондор.
- Легун, Ю. В. (2006). *Джерела з генеалогії селян Подільської губернії: стан, збереження, інформаційне наповнення, класифікація (1793–1917 рр.)*. [Дисертація на здобуття ступеня доктора історичних наук зі спеціаль-

ності 07.00.06 Історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни].

- Лобко, Н. В. (2008). *Інформаційний потенціал українських генеалогічних джерел та його використання в історичних дослідженнях*. [Дисертація на здобуття ступеня кандидата історичних наук зі спеціальності 07.00.06 Історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни].
- Матвієнко, О. В., & Цивін, М. Н. (2005). *Основи менеджменту інформаційних систем*: навч. посіб. Центр навчальної літератури.
- Матяш, І. Б. (2000). *Архівна наука і освіта в Україні 1920–1930-х років*.
- Христова, Н. (2009). *Архівне описування: історія та аспекти подальшого розвитку*. https://old.archives.gov.ua/Publicat/AU/AU_3_4_2009/21-27.pdf.

References

- Altukhova, O. I., Androsoy, S. I., Anokhina, L. S. (2000). *Archival institutions of Ukraine: Handbook*. [In Ukrainian].
- Artemenkova O. (2021). Websites of archival direction within conducting genealogical research. *Bibliotekoznavstvo. Dokumentoznavstvo. Informolohiia*, 2, 63–69. <https://doi.org/10.32461/2409-9805.2.2021.238784> [In Ukrainian].
- Butsenko, N. D. (2008). Organization of discovery of documents about the Holodomor of 1932–1933 by employees of the state archives and compilation of registers of memorial funds. *Arkhivy Ukrainy*, 5–6, 12–16. [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ay_2008_5-6\(262\)_2](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ay_2008_5-6(262)_2) [In Ukrainian].
- Butsenko, N. D. (2016). The fate of archival institutions of Donetsk region in 2014–2015: the challenges of time. *Arkhivy Ukrainy*, 5–6, 197–215. http://nbuv.gov.ua/UJRN/ay_2016_5-6_17 [In Ukrainian].
- Hristova, N. (2009). *Archival description: history and aspects of further development*. https://old.archives.gov.ua/Publicat/AU/AU_3_4_2009/21-27.pdf [In Ukrainian].
- Kalakura, J., & Matyash, I. (2002). *Archival Studies: Textbook*. Publishing House “KM Academy”. [In Ukrainian].
- Kormich, B. A. (2008). *Information security: organizational and legal bases: textbook*. Condor. [In Ukrainian].
- Kovtun, M. (2009). Issues of archival science on the pages of the magazine “Archives of Ukraine”. *Studii z arkhivnoyi spravy ta dokumentoznavstva*, 17, 82–87. http://nbuv.gov.ua/UJRN/sasd_2009_17_15 [In Ukrainian].
- Legun, Yu. V. (2006). *Sources of Genealogy of Podillia Huberniya (county) Farmers: its preservative, Informative additions and classification (1793–1917)*. [The dissertation on competition of a degree of the doctorates of historical sciences on a specialty 07.00.06 Historiography, source studies and special historical disciplines]. [In Ukrainian].
- Lobko, N. V. (2008). *Information potential of Ukrainian genealogical sources and its use in historical research*. [The dissertation on competition of a degree of the candidate of historical sciences on a specialty 07.00.06 Historiography, source studies and special historical disciplines]. [In Ukrainian].

-
- Matvienko, O. V., & Tsyvin, M. N. (2005). *Fundamentals of information systems management*: textbook. Center for Educational Literature. [In Ukrainian].
- Matyash, I. B. (2000). *Archival science and education in Ukraine in the 1920s and 1930s*. [In Ukrainian].
- Novokhatsky, K. E, Seliverstova, K. T. (1998). *Archival science*. Glossary of Terms. [In Ukrainian].
- Vasilenko, D. P., & Butko, L. V. (2021). Regulatory regulation of the process of digitization of the Ukrainian archival space. *Visnyk KHDAK*, 60, 79–88. file:///C:/Users/user/Downloads/14837-7543-PB.pdf. [In Ukrainian].
- Voytovych, L. V., & Holda, D. M. (2006). Genealogy. *Entsyklopediya suchasnoyi Ukrainy*. https://esu.com.ua/search_articles.php?id=29038. [In Ukrainian].
- Надійшла до редколегії 10.02.2022